

Verslag Ontmoetingen inwoners

Op dinsdagavond 19 april en woensdagavond 20 april kwamen inwoners bijeen tijdens de Ontmoetingen voor de Omgevingsvisie van de gemeente Dongen. Tijdens de bijeenkomst praatten de inwoners mee over zes thema's:

1. Dongens DNA
2. Werk en economie
3. Wonen en voorzieningen
4. Natuur, gezondheid en milieu
5. Duurzaamheid
6. Buitengebied

Deze input wordt gebruikt om de Omgevingsvisie voor de gemeente Dongen te maken.

Avondvoorzitter Donald Meulenstein opende de avond. Wethouder René Jansen heette iedereen welkom en stipte kort aan waar het deze avond over zou gaan. Daarna volgde op beide avond een spreker met een inspirerend verhaal over het initiatief fietsroutes door en rondom Dongen. Dit illustreerde de reikwijdte en mogelijkheden die de toekomstige omgevingsvisie met zich meebrengt.

Na dit plenaire deel was het tijd voor de deelnemers om aan de slag te gaan met een workshop. Zij schoven aan bij een tafel over één van de zes thema's. Hoe ziet onze gemeente en ons buitengebied er over 20 jaar uit? Hoe zorgen we ervoor dat we tegen die tijd klimaatbestendig zijn? Is onze gemeente in de toekomst aantrekkelijk genoeg voor bedrijvigheid? Wat is ons DNA en wat willen we hier in de toekomst nog van terugzien? Wat missen we nog? Hierover, en nog vele andere vragen, ging het op deze avond.

De inbreng wordt gebruikt door de gemeente Dongen om de Omgevingsvisie op te stellen. Hieronder volgt een verslag van de belangrijkste punten die op tafel zijn gekomen, gesorteerd per thema. De uitkomsten van het thema Buitengebied is verweven in de ondergenoemde thema's.

1. Dongens DNA

- Inwoners geven aan het Dongens DNA te koesteren. Zorg dat de huidige kwaliteit geborgd blijft en verbeter dit waar nodig:
 - Het verenigingsleven moet worden behouden. De jeugd moet op jonge leeftijd kennismaken met de vrijwillige verantwoordelijkheden binnen verenigingen. De Zomerspelen spelen daar een hele belangrijke rol in.
 - Het terugbrengen van DNA (oude bouwstijl) moet wel in dezelfde stijl zijn als vroeger. Het moet passen bij de omgeving, sfeervol en mooi zijn.
 - Diversiteit in het centrum moeten we behouden en stimuleren. Het is interessant voor ondernemers als alles bij elkaar zit. Belangrijk is wel dat inwoners dan ook kopen bij lokale ondernemers. Een echt levendig centrum (horeca en winkels) creëren in Dongen, is een wens en punt ter verbetering.
 - Je zou de jeugd op een leuke manier kennis kunnen laten maken met het verleden en de mogelijkheden in Dongen. Dit kan op school.
 - Woningen zijn nodig om het DNA te behouden. Zo kunnen jongeren in Dongen blijven wonen of na een studie weer terugkomen naar Dongen.
 - Behoud van het landschap tussen de dijkes en cultuurhistorie en natuur door slim op de juiste plekken te bouwen.
 - We moeten ons beseffen dat we een dorp zijn. Hoogbouw zou daar niet bij passen.
 - Klein stukje industrie bij Van Loon moet blijven door gebrek aan nieuw aanbod. Dit zijn echte Dongense ondernemers.

- Er zijn zorgen over de welstandscommissie. Worden monumenten nu niet meer jaarlijks gecontroleerd?
- We moeten als inwoners bedenken waar we als dorp aan herinnerd willen worden.
- Dongen wil liever niet bij Tilburg horen. Maar mocht dit in de toekomst zo zijn, dan moeten daarbij wel zorgen dat het DNA behouden blijft en dat het geen tweede randstad wordt.
- De gemeente moet faciliterend optreden. De weg naar vergunningverlening voor evenementen is erg lang.
- Om het DNA levend te houden moeten we bij nieuwbouw voorrang geven aan oorspronkelijke inwoners.

2. Werk en economie

- Gepleit wordt voor het stimuleren lokale bedrijvigheid (ambachtelijk) die werkgelegenheid biedt en waarin (toekomstige) inwoners een vak kunnen leren.
- Arbeidsmigranten zijn welkom in Dongen. Als het gaat over huisvesting van arbeidsmigranten is men in zijn algemeenheid van mening dat er een hoge mate van verantwoordelijkheid rust op de schouders van de werkgever. Verspreide huisvesting in de directe nabijheid van het bedrijf heeft de voorkeur.
- Woningen en industrie moeten gescheiden blijven. Daarnaast mogen boeren niet wijken voor industrie.
- Gewenste ontwikkelingen:
 - Er wordt aandacht gevraagd voor de vrijkomende agrarische bebouwing; niet alleen in het buitengebied maar ook in de linten met een gemengd functiepatroon.
 - Hoewel het militaire RIMI-terrein nog steeds in gebruik is bij Defensie blijft het een belangrijke herontwikkelingslocatie. Gedacht wordt aan wonen in combinatie met recreatie en toerisme. Het betrekken van het Wilhelminakanaal (jachthaven).
 - Coca-cola wil uitbreiden, maar dat gaat niet i.v.m. de omliggende natuurbestemming. Dit is een probleem want we hebben Coca-Cola nodig voor het imago van Dongen.
 - Uitbreiden van industrieterreinen is mogelijk, maar goed kijken naar diversiteit en mogelijkheden tot werkgelegenheid van bedrijven. Als er niets uitgebreid wordt, zal de bedrijvigheid doodbloeden.
- Traditionele landbouw lijkt verleden tijd te zijn/worden. Wel zijn bij sommigen zorgen over de voedselvoorziening.
- Op het gebied van toerisme moeten we de samenwerking opzoeken met andere gebieden, Dongen zou een goede uitvalsbasis kunnen zijn.

Locaties Dongens DNA

- De Bergen, de Kerkstraat, het Wilhelminaplein en de Hoge Ham.
- De koepelkerk (Centraal in de gemeente)
- Het stuk rondom Glorieux, maar dat wordt wel bedreigd door woningbouw.
- Heuvelplein
- De Donge
- Het verenigingsleven in Dongen (De Geubel, sport, Carnavalsverenigingen, Oranjevereniging en muziekverenigingen)
- Zomerspelen, avondvierdaagse.
- 's Gravenmoer
- Dorpsgezicht Vaartweg met 't Vaartje
- Dorpsgezicht Hoofdstraat met de statige boerderijen en buitenhuizen
- Havenkade
- Het Slagenlandschap (gebied rond Dwarsdijk)
- Kerkebos met Kerk en wielpark Vredeoord
- IJsvogel
- Kantklossen en 's Gravenmoerse kant
- De historische kenmerken in combinatie met de natuur.
- Achter de Trimbaan (in het verleden)
- De ecologische verbindingzones
- De Wilhelminamolens tot aan Blik
- De dijkes langs de gemeente en provinciegrens
- Oude pakhuizen → Verbouwd
- Leerindustrie

3. Wonen en voorzieningen

- Woningbouwontwikkeling:
 - Inbreiden mag niet ten koste gaan van kwaliteitslocaties (openbaar groen of open plekken). Dit hebben we nodig voor de beleving van lucht en ruimte.

- Er is weinig bezwaar tegen uitbreidingslocaties, mits met respect voor de natuur en cultuurhistorische waarden. Dit moet ook gecompenseerd worden in de directe omgeving.
- Woningbouw op de schaal van elke kern woningen toevoegen: het moet passen bij de aanwezige voorzieningen.
- Kleine woningen bouwen, vooral voor senioren.
- Ook grote woningen opsplitsen in meerdere volwaardige kleine woningen is een goede optie, gelet op de hoeveelheid zeer grote woningen in 's Gravenmoer.
- Randvoorwaarden:
 - De structuur van het dorp 's Gravenmoer (lintbebouwing) moeten we intact laten.
 - Oppassen voor te veel verstening. Groen is belangrijk, ook voor het tegengaan van hittestress.
 - Je haalt het karakter uit de kernen weg als je alles dicht bouwt.
 - Kijk per locatie naar de doelgroepen voor wie je bouwt. Ouderen zoveel mogelijk centraal huisvesten, in de buurt van voorzieningen versus doelgroepen mengen en de omvang van Dongen is zo beperkt dat de voorzieningen in de buurt zijn.
 - Zorg voor gevarieerde wijken en niet zo'n wijk als de Beljaart: te veel van hetzelfde.
 - Boeren niet bij woning, levert problemen op. Boeren zijn nu juist belangrijk omtrent de voedselvoorziening.
- Eigen jongeren kunnen moeilijk aan een woning komen.
- Zorg voor een trefpunt / centrumfunctie (met horeca) voor de vele fiets- en wandelrondjes. De Geubel en het plein daarbij zijn bij uitstek geschikt.
- De voorzieningen in Dongen zijn prima, met uitzondering van het openbaar vervoer.
- Verkeersveiligheid is het voornaamste veiligheidsaspect. Daarnaast het dealen bij de sportaccommodaties aan de Wielstraat.
- Kijk of er initiatieven zoals "Pim" in Dorst mogelijk zijn, voor licht-dementerenden. Vult het gat tussen thuis blijven wonen en verpleeghuiszorg en biedt mogelijk een oplossing voor het ontbreken van zorgvoorzieningen in het dorp.

4. Natuur, gezondheid en milieu

- Belangrijkste maatregelen om de schade aan milieu en gezondheid te beperken:
 - De straten niet meer borstelen met staalborstels, hier komen giftige stoffen bij vrij.
 - Vrachtverkeer in de kernen weren.
 - Trottoir moet duidelijk zijn aangegeven en breed genoeg zijn.
 - Rookontwikkeling in de kernen voorkomen.
 - Keuringsplicht voor trekkers.
- Kansen op het gebied van gezamenlijk onderhoud moeten we benutten voor vergroening. De gemeente moet dit op een positieve manier brengen. Ook heeft de omgeving veel invloed, als je veel groen om je heen ziet, zou dat er ook toe kunnen leiden dat je zelf ook meer groen in je tuin wilt.
- Bij de Donge zijn kansen voor recreatie. In 's Gravenmoer is het al op een mooie manier natuurlijk ingericht. De Donge biedt ruimte voor recreatie en natuur.
- Groen is belangrijk, maar minder parkeerplaatsen is voor ongeveer de helft van de Dongenaren niet de oplossing (parkeerplaatsen verder weg is een minder groot obstakel). Alle woningen moeten wel bereikbaar zijn met de auto om bijvoorbeeld boodschappen gemakkelijk uit de auto te halen en dat je dan niet ver hoeft te lopen. Het een hoeft het ander niet te bijten. Meer parkeerplaatsen ook zal leiden tot meer auto's.

- Groen moet goed onderhouden worden (nu niet altijd even goed het geval). Doet de gemeente dat, of kunnen bewoners dat samen doen?
- Heterogeniteit en biodiversiteit stimuleren.
- Bedrijventerreinen mogen volgens inwoners alleen uitbreiden als dat geen negatief effect heeft op de gezondheid van omwonenden.
- Als er af en toe overlast is van bedrijventerreinen dan is dat oké, mits het gaat om geuroverlast. Gezondheid is en blijft het belangrijkste.
- Opmerkelijk dat glasvezel niet tot aan het bedrijventerrein aan de Lage Ham is gelegd.
- Meer natuur en minder landbouw als de keuze moet worden gemaakt, ook al hoeft het elkaar niet te bijten. Landbouw is ook een vorm van natuur. De huidige balans nu is goed.
- Biologische landbouw is een nobel streven, maar niet haalbaar. Het is wel goed dit te blijven stimuleren, maar verplichten kan niet.
- Landbouw mag niet voor iedereen zomaar opgegeven worden voor natuur. Landbouw en natuur dienen verweven te worden.
- Er zijn voldoende wandel- en fietspaden, wel zou het mooi zijn als er meer knooppuntenroutes zijn. Daarnaast moeten deze paden wel goed zijn.
- Bij de Donge zijn kansen voor recreatie. De Donge biedt ruimte voor recreatie en natuur.
- Kijk naar kansen buitengebied-zorg-welzijn, denk aan groene rand om Dongen

5. Duurzaamheid

- Mogelijke ontwikkelingen in het kader van duurzaamheid:
 - Permacultuur introduceren in woonwijken
 - Pleidooi voor een ruilwinkel (circulair denken)
 - Deel vervoersmiddelen (auto/scooter etc.)
 - Creëer hubs in eerste aanleg in nieuwe uitleggebieden(woonwijken)
 - Bomen spelen een belangrijke rol in het klimaatbestendig maken van de gemeente (terugplaatsen en minder kappen)
- Aandacht dient er te zijn voor het beter benutten van de bestaande landschappelijke elementen in bestaand stedelijk gebied zoals bijvoorbeeld het Dongepark (Volckaert) en Broederpark.
- Naar benutting van water moet zeker worden gekeken. Waterberging kunnen we realiseren in het buitengebied, eventueel in combinatie met extensieve recreatie (bijv. 't Bieslant). Hierbij mag het landschap niet worden aangetast.
- Er is een gedeelde verantwoordelijkheid (overheid en inwoner) over het afkoppelen van de hemelwaterafvoeren (HWA). Goede communicatie vanuit de overheid is van belang omdat het de inwoner duidelijk moet zijn wat het belang is van het afkoppelen van de HWA-afvoer.
- Energietransitie en verduurzaming:
 - Onderkend wordt dat de gemeente een nadrukkelijke rol dient te pakken in het licht van de energietransitie.
 - Voor wat betreft het verduurzamen van woningen wordt geadviseerd vooral in te zetten op gedragsverandering in combinatie met isoleren. Extra aandacht voor de oudere woningen en in het bijzonder de panden met bijzondere status (gemeentelijke en rijksmonumenten). Van de gemeente wordt in dat verband een extra inspanning gevraagd.
 - Voor logische clusters van woningen moeten collectieve systemen zeker worden onderzocht. Voor vrijstaande woningen ligt een perceelsgebonden oplossing meer voor de hand.

Buitengebied

- Recreatieve paden zijn moeilijk aan te realiseren vanwege overlast die loslopende honden kunnen veroorzaken of ziektes die ze kunnen verspreiden in het agrarisch gebied. Nieuwe routes over landbouwgrond kan eigenlijk alleen als dit in overleg is met de agrariër. Samen tot een oplossing zien te komen.
- Wat is belangrijker: cultuurhistorie herstellen en/of versterken of nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied toestaan. Wees zuinig op het buitengebied.
- Uitbreiden van de agrarische sector is niet mogelijk. Alle ruimte is al in gebruik. De vraag moet eerder zijn of we het aanwezige agrarisch areaal kunnen/moeten behouden. De gemeente moet een visie hebben wat de (ontwikkel)mogelijkheden zijn bij stoppende agrariërs. Blijf ruimte geven aan agrariërs die niet stoppen. Een stoppende agrariër in het buitengebied kan ook ruimte geven aan een agrariër die juist tegen rand van de kern aan zit.
- Gewenste en ongewenste ontwikkelingen:
 - Ontwikkelingen en variatie in het slagenlandschap moeten we toestaan.
 - Recreatie in het buitengebied is welkom.
 - Er is behoefte aan meer ruitpaden. Deze moeten goed bereikbaar zijn.
 - In hoeverre is er ruimte voor wonen? Wees flexibel, maar verstandig omgaan met de ruimte. Bij uitbreiding moeten we ook oppassen voor één stedelijk gebied.
 - Kansen voor combinatie boeren en zorg. Kijk ook naar (bijzondere) woonvormen als mantelzorgwoningen of tiny houses.
 - Veel vraag naar verbreding bedrijvigheid. Daar zou ook ruimte voor moeten zijn, maar moet wel goed gekeken worden wat wel en niet wordt toegelaten (geen nieuwe industrie en distributiecentra). Wel voor activiteiten die andere agrariërs niet belemmeren zoals winkels, camping, recreatie. Wonen kan wel belemmerend zijn.
 - Mogelijkheden voor opwek duurzame energie is zowel gewenst als ongewenst. Zoek naar een combinatie tussen zonneparken en duurzaamheid met andere functies als landbouw of parkeren, maar geen goede landbouwgrond opofferen voor panelen. Windturbines kunnen niet bij elke boer. Zonnepanelen of -weides op landbouwgrond zou niet mogen kunnen. Wel op daken van industrieterreinen. Er moet aandacht zijn voor landschap en milieu. Per plek bekijken.

Afsluiting en vervolg

We kijken terug op twee geslaagde meedenkavonden met de inwoners. Wij bedanken de tafelhosts voor hun inzet en de sprekers en wethouder voor hun bijdrage. Tenslotte bedankt aan alle aanwezigen voor hun deelname.

Op 16 juni 2022 zullen diverse keuzes die relevant zijn voor de Omgevingsvisie worden voorgelegd aan de raad. Op basis hiervan wordt de Omgevingsvisie opgesteld. Vervolgens wordt de ontwerp Omgevingsvisie ter inzage gelegd waar een ieder nog op kan reageren.